

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԻ խորհրդի
2010 թվականի դեկտեմբերի 14-ի
թիվ 36/1 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀԱՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Քաղաքային ջեռուցման
ծրագրի» նկատմամբ իրականացրած վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը¹ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2010թ. գործունեության տարեկան
ծրագրի 17 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2010թ. հունվարի 29-ի թիվ 2/3 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը¹ Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող
«Քաղաքային ջեռուցման ծրագրի» (այսուհետ՝ Ծրագիր) միջոցների օգտագործման
ուսումնասիրությունը:

Վերահսկողության առարկան¹ Ծրագրի միջոցների օգտագործմանն ուղղված գործարքներն
ու ընթացակարգը:

Վերահսկողության օբյեկտները¹ «Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և
էներգախնայողության հիմնադրամ» (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) և Ծրագրի իրականացմանն
առնչվող այլ սուբյեկտներ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը¹ 01.02.2010-01.09.2010թթ.:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը¹ 01.03.2008-01.03.2010թթ.:

Վերահսկողության ծավալը¹ Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածում
կատարվել է 4,117.1 հազ. ԱՄՆ դոլարի վճարում, որից՝ ուսումնասիրվել է 2,583.9 հազ. ԱՄՆ
դոլարը¹:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը¹

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել է դիտարկման, ստուգման և
վերլուծության ձևը, ինչպես նաև՝ համապատասխանության, կատարողական և
ֆինանսական վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում և ստուգման ընթացքում իրականացվել է Հիմնադրամից ստացված
տեղեկատվության ուսումնասիրություն: Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի,
տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման/համեմատման մեթոդներ,
կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն:

¹ Նշված գումարում ներառված է 1,151.5 հազ. ԱՄՆ դոլարի ենթավարկերի տրամադրումը «ԱԿԲԱ Կրեդիտ
Ագրիկոլ Բանկի» կողմից, որոնց ուսումնասիրությունը կատարվել է միայն Հիմնադրամում, իսկ բանկում
առանձին ենթավարկերի մասով ուսումնասիրություն չի կատարվել՝ ելնելով «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ
օրենքի դրույթներով նախատեսված սահմանափակումներից:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել, վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության արդյունքները.

Ծրագրի նպատակն է՝ ընդլայնել մաքուր, արդյունավետ, ապահով և մատչելի ջեռուցման տեխնոլոգիաների օգտագործումը ՀՀ քաղաքային դպրոցներում և բազմաբնակարան շենքերում:

Ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներից՝

Ա. Համայնքային և մասնավոր հատվածի համախմբում

Օրենսդրական դաշտի բարելավում, գազի ու ջեռուցման ծառայությունների կանոնակարգերի, անվտանգության ստանդարտների մշակում, հանրային իրազեկում, համատիրությունների, ջերմամատակարար ընկերությունների և կազմակերպությունների համագործակցության զարգացում:

Բ. Ջեռուցման և դրան առնչվող ենթակառուցվածքների ֆինանսավորում

Ենթաբաղադրիչ Բ1. Առևտրային բանկերի միջոցով վարկերի տրամադրում՝ քաղաքային բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների ջեռուցման համակարգի տեղադրման նպատակով:

Ենթաբաղադրիչ Բ2. Բազմաբնակարան շենքերում բնակվող Աղքատության ընտանեկան նպաստի ծրագրի համակարգում ընդգրկված անապահով ընտանիքներին աջակցության տրամադրում (որպես շնորհ)՝ անհատական վառարանների տրամադրման և գազին միացման աշխատանքների իրականացման տեսքով:

Գ. Դպրոցների ջեռուցում Քաղաքային հանրակրթական (բացառությամբ Երևան քաղաքի) ընտրված դպրոցների ջեռուցման համակարգերի վերականգնում:

Ջեռուցման և դրան առնչվող ենթակառուցվածքների ֆինանսավորում

Ենթաբաղադրիչ Բ1. Ծրագրի շրջանակներում փոխառության պայմանագրեր են կնքվել Հիմնադրամի և սահմանված չափանիշներին համապատասխանող թվով 3 մասնակից ֆինանսական կազմակերպությունների՝ «ԱԿԲԱ Կրեդիտ Ագրիկոլ Բանկ», «Կասկադ Բանկ» և «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ների միջև:

Վերահսկող հանձնաժողովի կողմից առևտրային բանկերում ստուգում չի իրականացվել՝ «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով նախատեսված սահմանափակումների պատճառով:

Վերահսկվող ժամանակահատվածում «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից Հիմնադրամին է վերադարձվել նախորդ վերահսկողության արդյունքում արձանագրված «Երֆրեզ» ԲԲԸ-ին տրամադրված ենթավարկը՝ 500.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:

Վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել է՝

2006թ. հունիսի 15-ին Հիմնադրամի և «Հայգյուղփոխբանկ» կոոպերատիվի (ներկայիս՝ «Ակբա Կրեդիտ Ագրիկոլ բանկ» ՓԲԸ) միջև կնքված փոխառության պայմանագրի 5.1.3 կետի համաձայն, բանկը պարտավոր է եռամսյակային առաջընթացի հաշվետվություններ ներկայացնել Հիմնադրամին, որում պետք է նշվեն տեղեկություններ՝ վարկերի և իրականացվող ծրագրերի ընթացքի վերաբերյալ: Հաշվետվությունների ներկայացման վերջնաժամկետ է սահմանվում յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող ամսվա 25-ը:

Բանկին վարկային միջոցները Հիմնադրամի կողմից տրամադրվել են հիմնականում 6.6 տոկոսադրույքով: Նշված տոկոսադրույքից բացի, բանկը Հիմնադրամին պետք է վճարի նաև *լրացուցիչ վճար՝ տարեկան 2% դրույքաչափով, որը հաշվարկվում է բանկին հատկացված, սակայն վերջինիս կողմից չտեղաբաշխված (վարկառուներին չտրամադրված) գումարի նկատմամբ, ինչը սահմանված է փոխառության պայմանագրի 2.7 կետով:* Նշված լրացուցիչ վճարը ենթակա է վճարման յուրաքանչյուր ամսվա վերջին օրը:

Ամիրաժեշտ է հստակ տարանջատել Հիմնադրամի կողմից տրամադրված միջոցների տեղաբաշխումը և հաշվարկել չտեղաբաշխված միջոցների նկատմամբ կիրառվող լրացուցիչ վճարը², տարեկան 2% դրույքաչափով (օրական կտրվածքով), ինչպես նաև՝ *թերի ներկայացվող հաշվետվությունների համար բանկի նկատմամբ հաշվարկել համապատասխան տույժեր:*

Ենթաբաղադրիչ Բ2. Ծրագրի այս մասով նախատեսված է աջակցել կարիքավոր ընտանիքներին՝ գազի անցկացման և գազի ջեռուցման անհատական վառարանների տեղադրման աշխատանքների տեսքով, որն ընտանիքին տրամադրվում է որպես շնորհ: Նախապես Ծրագրով նախատեսված էր աջակցության տրամադրում 17000 կարիքավոր ընտանիքներին, որից 9000-ը ֆինանսավորվելու էր Ծրագրի միջոցներից, իսկ 8000-ը՝ Արդյունքահեն Օգնության Գլոբալ Գործակալության (ԱՕԳԳ) կողմից Հիմնադրամին տրամադրված դրամաշնորհային միջոցներից: Սակայն հետագայում, ելնելով ԱՄՆ դոլարի արժեզրկումից, ընտանիքների քանակը նվազեցվել է 10000-ի, համապատասխանաբար՝ 5500-ը Ծրագրի, 4500-ը ԱՕԳԳ դրամաշնորհի միջոցներից (որը հաստատվել է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից՝ 28.07.2008թ.ին):

Ծրագրի շրջանակներում, ընդհանուր առմամբ, գազի միացման և անհատական գազի ջեռուցիչի տեղադրման աշխատանքներն ավարտված են թվով 7081 ընտանիքներում, ինչը կազմում է նախատեսվածի (10000 ընտանիք) 70.8%-ը, այդ թվում՝ 2053 ընտանիք՝ Ծրագրի շրջանակներում, իսկ 5028-ը³՝ ԱՕԳԳ դրամաշնորհի շրջանակներում:

² Վերահսկող հանձնաժողովի կողմից համապատասխան հաշվարկները չեն կատարվել՝ ելնելով հաշվարկների համար ամիրաժեշտ տեղեկատվության բացակայությունից, ինչը պայմանավորված էր «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված սահմանափակումներով:

³ ԱՕԳԳ դրամաշնորհի հաշվին աշխատանքները գերազանցել են նախատեսվածը, քանի որ ԱՕԳԳ դրամաշնորհի միջոցներից առկա էին չօգտագործված գումարներ:

Ծրագրի շրջանակներում (Ծրագրի վարկային միջոցների հաշվին իրականացվող աշխատանքների մասով) աջակցություն են ստացել նախատեսված ընտանիքների ընդամենը 37.3%-ը: Ինչպես նախորդ, այնպես էլ՝ ընթացիկ վերահսկողության ժամանակահատվածներում այս ենթաբաղադրիչի տեմպը ցածր է:

Հատկանշական է, որ ընտանիքների կողմից կատարվող համաֆինանսավորման միջոցների բանկային հաշվին առկա գումարը (90,157.0 հազ. դրամ) *Հիմնադրամի կողմից կարող էր ավանդ դրվել որևէ առևտրային բանկում, և ավանդից ստացված տոկոսները օգտագործել համաֆինանսավորումը չվճարած ընտանիքներին ծրագրում ընդգրկելու համար: Ավելին, նույն համաֆինանսավորման գումարների բանկային հաշվից 2008թ. հունիսի 28-ին դուրս էր գրվել 59,000.0 հազ. դրամ⁴, որը վերադարձվել է հաշվին 2010թ. հունվարի 18-ին կամ շուրջ 19 ամիս հետո:*

Վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել է՝

1. «Անհատական գազի միացման և ջեռուցիչների տեղադրման համար նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմման և տեխնիկական վերահսկման» աշխատանքների համար Հիմնադրամի և «ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի միջև կնքված երկու (B2-CS-19\2006 և B2-CS-20\2007) պայմանագրերի դեպքում արձանագրվել են հետևյալ թերությունները՝

- Նշված երկու պայմանագրերի հավելված Գ-ի «ե» ենթակետի համաձայն, «ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ն Հիմնադրամին ներկայացնելու է տեխնիկական և հեղինակային հսկողության արդյունքներն ամփոփող հատուկ մատյան, ինչը *չի կատարվել:*

- B2-CS-20\2007 պայմանագրի Գ կետի («Վճարումների պայմանները») համաձայն, հաշիվ-ապրանքագրերը պետք է ներառեն ծառայությունների գումար *առնվազն 600 բնակարանների համար, սակայն փաստացի հաշիվ-ապրանքագրերը «ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացվել են սահմանվածից քիչ խմբաքանակներով, այսինքն՝ կատարվել են վճարումներ նախատեսվածից քիչ խմբաքանակների համար:*

2. «Գազի խողովակների անցկացում բնակարաններում գազի ջեռուցիչների և գազօջախների հետ միացման համար» աշխատանքների մասով Հիմնադրամի և «ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի միջև 27.02.2009թ.-ին կնքված B2-W-1/2006 պայմանագրով սկզբնական 563 բնակարանների աշխատանքների կատարողականը ներկայացվել է *նախատեսված ժամկետից ուշ:*

3. «Աղքատների համար անհատական գազի ջեռուցիչների տեղադրման» երկու պայմանագրերով («ՀայՌ-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի և «Մենուա Ատոցիացիա», «Էյ-Ի-Ջի Սերվիս» ՍՊԸ-ների միջև) կատարվել է ժամկետի երկարաձգում, որից հետո սակայն *կապալառուների կողմից չի երկարաձգվել ապահովագրության ժամկետը:*

⁴ Գումարն օգտագործվել է ԱՕԳ-Գ դրամաշնորհի շրջանակներում կատարված աշխատանքների դիմաց վճարում կատարելու համար:

Դպրոցների ջեռուցում: Գավառ քաղաքի թիվ 5 միջնակարգ դպրոց կատարած այցելության արդյունքում պարզվել է, որ դպրոցը գտնվում էր հիմնանորոգման մեջ, որի ֆինանսավորումը կատարվում էր պետական բյուջեի միջոցներով: Այս աշխատանքներում նույնպես նախատեսվել էին դպրոցի ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքներ՝ 27,375.71 հազ. դրամ գումարով (առանց շահույթի և ԱԱՀ-ի): Քանի որ Ծրագրի շրջանակներում արդեն ավարտվել են այդ դպրոցի ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքները (29,000.0 հազ. դրամ արժեքով), անհրաժեշտ է պետական բյուջեի միջոցներով իրականացվող աշխատանքներից հանել ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքները՝ համապատասխան գումարով:

Եզրակացություն

1. Չտեղաբաշխված (բանկի կողմից վարկառուներին չտրամադրված) միջոցների նկատմամբ պետք է կիրառվի լրացուցիչ վճար՝ տարեկան 2% դրույքաչափով՝ Հիմնադրամի կողմից տրամադրված միջոցների տեղաբաշխումը հստակ տարանջատելուց հետո (օրական կտրվածքով):

2. Աղքատ ընտանիքների ջեռուցման ծրագրի շրջանակներում, բանկային հաշվին առկա համաֆինանսավորման գումարը (90,157.0 հազ. դրամ) կարող էր Հիմնադրամի կողմից ավանդ դրվել որևէ առևտրային բանկում, և ավանդից ստացված տոկոսները կարելի էր օգտագործել համաֆինանսավորումը չվճարած ընտանիքներին ծրագրում ընդգրկելու համար: Համաֆինանսավորման գումարների բանկային հաշվից 2008թ.-ին դուրս է գրվել 59,000.0 հազ. դրամ (գումարն օգտագործվել է դրամաշնորհի շրջանակներում վճարում կատարելու համար), որը վերադարձվել է հաշվին շուրջ 19 ամիս հետո:

3. Ինչպես նախորդ, այնպես էլ՝ ընթացիկ վերահսկողության ժամանակահատվածներում «անապահով ընտանիքների բնակարաններում ջեռուցման համակարգերի տեղադրման» ենթաբաղադրիչի տեմպը (Ծրագրի վարկային միջոցների հաշվին իրականացվող աշխատանքների մասով) ցածր է՝ 37.3%:

4. Դպրոցների ջեռուցման ծրագրի շրջանակներում, Գավառ քաղաքի թիվ 5 միջնակարգ դպրոցի ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքների մասով, բացի Ծրագրի միջոցներով կատարված աշխատանքներից, նույն դպրոցի ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքներ են նախատեսվել նաև պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Ստացվում է, որ մինչև աշխատանքների կատարման համար նախատեսվել է կրկնակի ֆինանսավորում: Քանի որ Ծրագրի շրջանակներում աշխատանքներն արդեն իսկ ավարտված են, անհրաժեշտ է պետական բյուջեի միջոցներով իրականացվող աշխատանքներից հանել ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքները՝ համապատասխան գումարով:

Առաջարկություններ

ՀՀ կառավարությանը՝

- Ձեռնարկել միջոցառումներ՝ պետական բյուջեի միջոցներով իրականացվող Գավառ քաղաքի թիվ 5 միջնակարգ դպրոցի վերականգնման աշխատանքներից ջեռուցման համակարգի վերականգնման աշխատանքների գումարը նվազեցնելու ուղղությամբ:

Հիմնադրամին՝

- Տարանջատել Հիմնադրամի կողմից բանկին տրամադրված միջոցների տեղաբաշխումը և հաշվառել չտեղաբաշխված միջոցների նկատմամբ կիրառվող լրացուցիչ վճարը՝ տարեկան 2% դրույքաչափով (օրական կտրվածքով), ինչպես նաև՝ թերի ներկայացվող հաշվետվությունների համար բանկի նկատմամբ հաշվարկել համապատասխան տույժեր:
- Հիմնադրամի հաշիվներում առկա գումարների ազատ մնացորդը ներդնել որպես ավանդ և ստացված տոկոսների հաշվին անապահով ընտանիքների մասով կատարել համաֆինանսավորման վճարումներ:
- Բարելավել Ծրագրի վարկային միջոցների մասով «անապահով ընտանիքների բնակարաններում ջեռուցման համակարգերի տեղադրման» ենթաբաղադրիչի իրականացման տեմպը:

«ՀՀ Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ: